

Innst. S. nr. 21

(1999-2000)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om forslag fra Peter Angelsen, Roger Gudmundseth, Lars Gunnar Lie, Hans J. Røsjorde og Jan P. Syse om endring av Grunnlovens § 65 (Storingsrepresentantenes godtgjørelse)

Forslag 4 i Dokument nr. 12 (1995-1996)

Til Stortinget

r

SAMMENDRAG

Ovennevnte grunnlovsforslag, som er fremsatt av representantene Peter Angelsen, Roger Gudmundseth, Lars Gunnar Lie, Hans J. Røsjorde og Jan P. Syse går ut på at myndigheten til å fastsette størrelsen på storingsrepresentantenes faste godtgjørelse kan legges til et annet organ enn Stortinget ved lov.

Grunnlovens § 65 lyder nå slik:

«Enhver Repræsentant og indkalt Varamand erhoder af Statskassen Godtgjørelse bestemt ved Lov for Reiseomkostninger til og fra Stortinget og fra Stortinget til sit Hjem og tilbage igjen under Ferier af mindst 14 Dages Varighed.

Desuden tilkommer han Godtgjørelse ligeledes bestemt ved Lov for Deltagelse i Stortinget.»

^r Forslagsstillerne viser til at det følger av både første og annet ledd at det skal gis lov om de godtgjørelsene om her er omhandlet og at gjeldende lov om godtgjørelse til storingsrepresentanter er lov av 30. juni 1954 nr. 11. I henhold til lovens § 1 skal Stortinget (i plenum) fastsette den godtgjørelse som i henhold til Grunnloven § 65 tilkommer enhver representant og innkalt vararepresentant. Det vises til at Stortinget har vedtatt «Bestemmelser om storingsrepresentanters godtgjørelse m.v.» av 10. november 1966 med senere endringer.

Forslagsstillerne viser videre til at Stortinget vedtok 21. juni 1996 at den årlige godtgjørelsen til storingsrepresentantene og regjeringens medlemmer skal fastsettes av Stortingets lønnskommisjon med Stortingets samtykke. Myndigheten til å oppnevne lønnskommisjonen ble lagt til Stortingets presidentskap. Det vises til at til grunn for vedtaket ligger Innst. S. nr. 282 (1995-96) fra Presidentskapet, som bygger på innstilling fra en arbeidsgruppe som var oppnevnt av Presidentskapet. I premisene i Innst. S. nr. 282 (1995-96), ide 3, heter det blant annet:

«Flertallet viser til den betenkningen som er tatt inn som vedlegg 4 til arbeidsgruppens innstilling, og som konkluderer med at Grunnlovens § 65 annet ledd neppe gir adgang til å legge myndigheten til å beslutte størrelsen på representantenes faste godtgjørelse til et annet organ enn Stortinget, når Stortinget heller ikke bestemmer noe om nivået på godtgjørelsen. På denne bakgrunn har flertallet utformet forslaget slik at lønnskommisjonen skal fastsette den årlige godtgjørelsen, men at fastsettelsen trenger samtykke av Stortinget. Flertallet kan se at det er grunner som taler for å legge den formelle avgjørelsesmyndigheten til et organ utenfor Stortinget, og at det derfor bør overveies å legge fram forslag om endring av Grunnlovens § 65 annet ledd.»

Forslagsstillerne fremmer forslag om en tilføyelse til Grunnlovens § 65 annet ledd som går ut på at myndigheten til å fastsette størrelsen på storingsrepresentantenes faste godtgjørelse kan legges til et annet organ enn Stortinget. Forslaget er formulert slik (jf. ordet «herunder») at en eventuell beslutning om tildeling av myndighet til et slikt organ må gjøres ved lov. Etter forslagsstillerens vurdering er dette en naturlig følge av at det i henhold til gjeldende § 65 må gis lov om godtgjørelsen.

Forslagsstillerne har overveiet om det i den nye grunnlovsbestemmelsen bør bestemmes noe om sammensetningen av et organ som nevnt, eller om hvem som skal oppnevne organet, men har ikke funnet grunn til dette. Beslutning om å tildele myndighet til et slikt organ vil som nevnt måtte gjøres ved lov, og det kan ikke sees å være grunn til å begrense den frihet Stortinget som lovgiver vil ha med hensyn til innholdet av beslutningen.

Under henvisning til ovenstående fremsettes følgende forslag:

«Grunnlovens § 65 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Herunder kan det tillegges et annet Organ end Stortinget at bestemme Godtgjørelsens størrelse.»

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Inger Lise Husøy, Laila Kaland, lederen Jørgen Kosmo og Gunnar Skaug, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Kari Økland, fra Høyre, Svein Ludvigsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen, viser til at arbeidsgruppen som vurderte endringer i stortingsrepresentantenes godtgjørelsesordninger foreslo opprettet en egen kommisjon for å fastsette stortingsrepresentantenes godtgjørelse, men at det formelle vedtak måtte fattes av Stortinget i plenum. Til grunn for forslaget la arbeidsgruppen blant annet en betenkning fra Stortingets kontor, som konkluderte med at det ville stride mot Grunnlovens § 65 annet ledd å legge den formelle avgjørelsesmyndighet til et annet organ enn Stortinget selv.

Flertallet viser videre til Innst. S. nr. 282 (1995-96) fra Stortingets presidentskap, der et flertall i Presidentskapet, alle utenom Myrvoll, skriver:

«På denne bakgrunn har flertallet utformet forslaget slik at lønnskommisjonen skal fastsette den årlige godtgjørelsen, men at fastsettelsen trenger samtykke av Stortinget. Med dette vil den formelle avgjørelsesmyndigheten fortsatt tilligge Stortinget. Flertallet kan se at det er grunner som taler for å legge den formelle avgjørelsesmyndigheten til et organ utenfor Stortinget, og at det derfor bør overveies å legge fram forslag om endring av Grunnlovens § 65 annet ledd.»

Flertallet mener at det fortsatt bør være opp til Stortinget å fatte det formelle vedtak om godtgjørelsen til stortingsrepresentantene. Flertallet finner det ikke naturlig at Stortinget, som landets øverste bevilgende og lovgivende forsamling, skulle «sette bort» en avgjørelse av denne typen ved at formell avgjørelsesmyndighet ble lagt til et annet organ.

Flertallet vil i den sammenheng bemerke at selv om Stortinget skulle gi fra seg slik myndighet, kan Stortinget når som helst ta denne myndigheten tilbake

gjennom et nytt lovvedtak. Så lenge det foreligger en slik sanksjonsmulighet for Stortinget, vil det etter flertallets mening være slik at Stortinget, til sjuende og sist, uansett har det overordnede ansvaret for utviklingen av stortingsrepresentantenes godtgjørelser.

Flertallet har merket seg at et argument som er anført for å gi et organ utenfor Stortinget formell myndighet til å beslutte størrelsen på godtgjørelsen, er at dette bedre vil sikre representantene en lønnsutvikling som for samfunnet for øvrig. Flertallet vil minne om at stortingsrepresentantene ikke er de eneste politikere som selv fastsetter sine godtgjørelser, men at dette tvert imot er situasjonen i landets kommuner og fylkeskommuner. Flertallet finner ikke at det er vesentlige argumenter som taler for at Stortinget i denne sammenheng skulle stå i noen særstilling.

Flertallet mener følgelig at det framlagte forslag må avvises.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Vidar Kleppe, viser til forslagsstillemes begrunnelse for forslaget, samt at forslaget kun medfører en adgang for Stortinget til å tillegge et annet organ enn Stortinget ansvaret med å bestemme godtgjørelsens størrelse, og disse medlemmer synes dette er en mulighet det bør åpnes for, og slutter seg derfor til forslaget til nytt annet punktum i Grunnlovens § 65.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4 i Dokument nr. 12 (1995-1996) Om endring av Grunnlovens § 65 - bifalles.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Forslag 4 i Dokument nr. 12 (1995-1996) Om endring av Grunnlovens § 65 - bifalles ikke.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 16. november 1999

Jørgen Kosmo
leder

Kristin Halvorsen
ordfører

Svein Ludvigsen
sekretær